МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

МІХАЛЮК
Ала Уладзіміраўна

ЛІРЫЧНЫЯ ІМПРЭСІІ І АПАВЯДАННІ ЗМІТРАКА БЯДУЛІ: СПЕЦЫФІКА АЎТАРСКАГА САМАВЫЯЎЛЕННЯ

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
доктар філалагічных навук,
прафесар А.І. Бельскі

Мінск, 2020

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ РАБОТЫ

Міхалюк Ала Уладзіміраўна

ЛІРЫЧНЫЯ ІМПРЭСІІ І АПАВЯДАННІ ЗМІТРАКА БЯДУЛІ: СПЕЦЫФІКА АЎТАРСКАГА САМАВЫЯЎЛЕННЯ

Аб'ём дыпломнай работы – 53 старонкі, спіс выкарыстанай літаратуры складаецца з 40 найменняў.

Ключавыя словы: Змітрок Бядуля, апавяданне, імпрэсія, лірычная проза, характарыстыка героя, лірызм, псіхалагізм, ідэйны змест, аўтарскае самавыяўленне.

Аб'ект даследавання − апавяданні і імпрэсіі Змітрака Бядулі.

Мэта даследавання − разгледзець творчыя пошукі Змітрака Бядулі ў кантэксце развіцця лірызму ў беларускай прозе пачатку ХХ стагоддзя; паказаць працэс творчай эвалюцыі Змітрака Бядулі ў кірунку псіхалагізму і мастацкага аналітызму; вытлумачыць сувязь унутранага свету, характару літаратурнага героя з абставінамі, умовамі жыцця; прааналізаваць асаблівасці аўтарскага самавыяўлення і стылю пісьменніка ў апавяданнях і імпрэсіях Змітрака Бядулі.

Метады даследавання: культурна-гістарычны, гісторыка-генетычны, апісальны, параўнальна-супастаўленчы, наратыўны, назірання, аналітычны, метад сістэматызацыі і абагульнення фактычнага матэрыялу.

Атрыманы вынік і іх навізна. Літаратурная дзейнасць Змітрака Бядулі звязана з развіццём лірычнай плыні, з распрацоўкай глыбокага мастацка-псіхалагічнага аналізу героя ў беларускай прозе. У апавяданнях і імпрэсіях Змітрака Бядулі найболей аўтарскай арыгінальнасці ў выяўленні пачуццяў і настрояў. Празаік дэманструе якасць і гушчыню фарбаў, сакавітае і музычнае гучанне беларускага слова, адметнасць тропаў (метафар, параўнанняў і інш.) З аднаго боку, стыль яго абразкоў вобразна-маляўнічы, а, з іншага, - суб'ектыўна-імпрэсіяністычны. Творы Змітрака Бядулі захапляюць сваёй адмысловай формай, пранікнёна-пачуццёвым зместам, эмацыянальнай экспрэсіяй. Апавяданні пісьменніка адлюстроўваюць карціны народнага жыцця і побыту, раскрываюць лёс чалавека ў неспрыяльных сацыяльных умовах, яны напоўнены пачуццём гуманістычнага хрысціянскага спачування і шкадавання да звычайнага чалавека. Апавяданні пісьменніка глыбока псіхалагічныя, дасканалыя па форме і змесце.

Рэкамендацыі па выкарыстанні атрыманых вынікаў. Матэрыялы дыпломнай работы могуць быць выкарыстаны пры далейшым даследаванні і вывучэнні літаратурнай спадчыны Змітрака Бядулі, а таксама ў практыцы выкладання беларускай літаратуры ва ўстановах вышэйшай і агульнай сярэдняй адукацыі.

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Михалюк Алла Владимировна

ЛИРИЧЕСКИЕ ИМПРЕССИИ И РАССКАЗЫ ЗМИТРОКА БЯДУЛИ: СПЕЦИФИКА АВТОРСКОГО САМОВЫРАЖЕНИЯ

Объем дипломной работы – 53 страницы, список использованной литературы состоит из 40 наименований.

Ключевые слова: Змитрок Бядуля, рассказ, импрессия, лирическая проза, характеристика героя, лиризм, психологизм, идейное содержание, авторское самовыражение.

Объект исследования – рассказы и импрессии Змитрока Бядули.

Цель исследования – рассмотреть творческие поиски Змитрока Бядули в контексте развития лиризма в белорусской прозе XX века; показать процесс творческой эволюции Змитрока Бядули в направлении психологизма и художественного аналитизма; объяснить связь внутреннего мира, характера литературного героя с обстоятельствами, условиями жизни; проанализировать особенности авторского самовыражения и стиля писателя в рассказах и импессиях Змитрока Бядули.

Методы исследования: культурно-исторический, историко-генетический, описания, сравнительно-сопоставительный, нарративный, наблюдения, аналитический, метод систематизации и обобщения фактического материала.

Полученный результат и их новизна. Литературная деятельность Змитрока Бядули связана с развитием лирического течения, с разработкой глубокого художественно-психологического анализа героя в белорусской прозе. В рассказах и импрессиях Змитрока Бядули наиболее авторской оригинальности в выявлении чувств и настроений. Прозаик демонстрирует качество и густоту красок, сочное и музыкальное звучание белорусского слова, изюминку тропов (метафор, сравнений и др.) С одной стороны, стиль его импрессий образно-красочный, а, с другой, - субъективно-импрессионистический. Произведения Змитрока Бядули восхищают своей особой формой, проникновенно-чувственным содержанием, эмоциональной экспрессией. Рассказы писателя отражают картины народной жизни и быта, раскрывают судьбу человека в неблагоприятных социальных условиях, они наполнены чувством гуманистического христианского сострадания и сожаления к обычному человеку. Рассказы писателя глубоко психологические, совершенные по форме и содержанию.

Рекомендации по использованию полученных результатов. Материалы дипломной работы могут быть использованы при дальнейшем исследовании и изучении литературного наследия Змитрока Бядули, а также в практике преподавания белорусской литературы в учреждениях высшего и общего среднего образования.

ANNOTATION OF THE DEGREE THESIS

Alla Mikhalyuk

LYRICAL IMPRESSIONS AND STORIES BY ZMITROK BYADULYA: THE SPECIFICS OF THE AUTHOR'S SELF-EXPRESSION

The volume of the degree thesis is 53 pages, the reference list consists of 40 references.

Key words: Zmitrok Byadulya, story, impression, lyrical prose, characterization of the protagonist, lyricism, psychologism, ideological content, author's self-expression.

The object of research is the stories and impressions by Zmitrok Byadulya.

The purpose of the research is to examine the creative search by Zmitrok Byadulya in the context of the development of lyricism in the Belarusian prose of the twentieth century; to show the process of creative evolution of Zmitrok Byadulya in the direction of the psychology and artistic analytism; to explain the relationship of the protagonist's inner world and character with circumstances and conditions of life; to analyze the peculiarities of the author's expression and style in the stories and impressions by Zmitrok Byadulya.

Research methods: cultural and historical, historical and genetic, descriptive, comparative, narrative, observational, analytical, the method of systematization and generalization of factual material.

The obtained results and their novelty. Zmitrok Byadulya's literary activity is connected with the development of the lyric trend, the development of in-depth artistic and psychological analysis of the protagonist in Belarusian prose. In the stories and impressions by Zmitrok Byadulya, the author's originality in revealing feelings and moods is most evident. The prose writer demonstrates the quality and density of colors, the rich and musical sound of the Belarusian word, the flavour of tropes (metaphors, comparisons, etc.) On the one hand, the style of his impressions is figuratively colorful, and, on the other hand, it is subjective and impressionistic. The works by Zmitrok Byadulya fascinate with their special form, heartfelt and sensual content, and emotional expression. The writer's stories reflect pictures of people's life and daily routine, they reveal the fate of man in adverse social conditions, they are filled with a sense of humanistic Christian compassion and the pity for the ordinary person. The writer's stories are deeply psychological and perfect in terms of form and content.

Recommendations for the use of the obtained results. The materials of the degree thesis can be used in further research and study of the literary heritage left by Zmitrok Byadulya, as well as in the practice of teaching Belarusian literature in institutions of higher and general secondary education.